

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

3 De exercitio intellectus circa actionum circumstantias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

uinæ, ita dictæ, tum quod dirigant nos ad finem supernaturalem, qui est DEVS, tum quod adiuuante diuina gratia exercentur. QVOTIES ergo in meditatione considerandum quippiam occurret circa actionem, primo ponderandum erit, in quo genere actionum fuerit?

De Exercitio intellectus circa Actionum circumstantias.

C. A. P. III.

QVEM AD MODVM homines, qui sermoni vel colloquio alicui intersunt & aures loquentibus præbent, vocamus CIRCUMSTANTES, sic hoc loco vocamus CIRCUMSTANTIAS accidentia actionis, quæ actionem quasi circumdant. PRIMA est LOCVS in quo exercetur actio, vt flagellatio Christi in atrio Pilati. De loco ergo primum expendi potest, sitne publicus? vt fuit Crucifixionis Domini, in monte scilicet Caluarie, loco supplicii reorû destinato, quod confusionem Christi augebat: An vero secretus, vt fuit carcer in quo decollatus est S. Ioannes Baptista, quod fieri solet ad imminuendum personæ dedecus & confusionem. Hac consideratione vsus est BEDA in cap. 8. Lucæ in explicanda parabola semina-

minatoris, quam Christus quidem propo-
 suit in loco publico iuxta mare, sed inter-
 pretatus est in privato intra ædes: & inde
 salutare hoc documentum depromit, eum
 qui scrutari vult diuinarum Scripturarum
 mysteria, necesse habere vt se recipiat intra
 animæ suæ cubiculum. Deinde considerari
 potest, siue locus amplius & spaciøsus, vt
 fuit vrbs Hierosolymitanæ, in ea enim
 Christus Dominus ad maiorem sui confu-
 sionem elegit mortem oppetere nam cum
 esset regni caput, in ea nobilissimi quique
 Iudæorum sedem suam fixerant. An verò
 sit locus exiguus, vt erat oppidum Naza-
 reth, vbi Christus voluit nasci eandem ob
 causam. Vnde & Iudæi apud B. Ioannem illi *Ioan. 3.*
 id exprobrarunt. *A Nazareth potest aliquid
 boni esse?*

SECUNDA circumstantia est TEMPVS,
 quod diuiditur in QUANDO, & QUANTVM.
 Quando significat determinatam tempo-
 ris partem, eamque vel magnam, vt est an-
 ni integri, vel quatuor eius stationum prin-
 cipalium, nempe VERIS, ÆSTATIS, AUTVMNI,
 & HYEMIS: vel minorem, vt Mensis, hebdo-
 madæ, diei, horæ diurnæ vel nocturnæ: V-
 naquæque enim partium harum potest
 subministrare pium conceptum: sicut sub-

Serm. 1. de Sanctis. ministravit B. Augustino tempus Natiuitatis S. Ioannis Baptistæ, quod incidit in solstitium æstiuum, cum incipiunt dies decrefcere: & tempus Natiuitatis Domini nostri, incidens in solstitium hibernum, quo incipiunt accrescere. Hinc enim salutare documentum de hominis humilia-
Ioan. 3. tione & Dei exaltatione idem sanctus deprompsit. *Vt humiliaretur, inquit, homo, hodie natus est Ioannes, quo incipiunt decrefcere dies. Vt exaltaretur Deus, eodienatus est Christus, quo incipiunt crescere dies.* Et citat dictum ipsum B. Ioannis Baptistæ. *me oportet minus, illum autem crescere.* Et in alio sermone dicit. *Factum est Ioanni, quod ille prædixerat. Illum oportet crescere, dixerat de Domino, me autem minus, de seipso. iste minutus est in capite, ille creuit in cruce.* Eodem modo potes considerare puerum Iesum natum in medio hyemis, quando frigus est magnum, & tempore nocturno, cum noctes sunt longæ, vt nocte intempesta & media. Denique **QUANTVM**, significat durationem, vel diurnitatem temporis. unde perpendere potes, quandiu Actio aliqua durarit, vt Christi flagellatio.

TERTIA circumstantia est **M O D V S**. Secundum quem considerare potes, v. c. in di-
 ctâ

sta Christi flagellatione, fueritne dira & atrox; qualis videtur fuisse, cum scelerati milites summis viribus infligerent verbera; an verò lenta & remissa, vt videtur fuisse clauorum infixio, ad augendam supplicii acerbitatem. Dixi posse te hæc considerare, quia Meditationis hoc priuilegium est, vt fas sit imaginari quicquid iuuare meditantem potest, modo nō repugnet diuinis scripturis, Traditioni, S. Patrib. vel bonis moribus. SED & oculos cōiicere potes in Instrumenta, quib. peragitur actio; nam & illa salutarē possūt subministrare gustū. vt v. c. si clauui fuerint obtusi, tunc n. graui^o dilacerasēt man^o pedesq; Saluatoris. similiter si flagella fuerint confecta ex virgis, vel nodosis loris.

QUARTA est personæ, tum eius quæ agit, tum in quâ actio terminatur. Verum, quia de Agente paulo ante egimus; de iis verò quæ personæ generatim conuenire possunt, in proprio Tractatu vnum tantū hic adiungam Bonum esse, assuefacere se, vt quicquid in hac vita nobis cōringit referamus in auctore Deum, vt causam Agentem primariā, id n. pleriq; omnes sancti fecerūt, & magnū robur afferre solet omnib. actionibus nostris. Exempli causa: Flagellatio saluatoris peracta est quidē ab improbo milite, & à Pilato

Isa. 53.

mandata, sed est præterea præordinata à Patre æterno, vt ipse fatetur apud Ifaiam. *Propter scelus populi mei PERCVSSI eum.* Ac nois, quo plus te in hoc meditando modo exercueris, hoc facilius & promptius te in omnibus negotiis tuis, prosperisq; & aduersis casibus respecturum in causam primam cum magno tuo solatio & animi quiete. Sic fecit Patriarcha IOSEPH, qui etsi probè sciret se à fratribus suis venditum, & in Ægyptum transportatum, vt capite 45. Genesios, illis patefecit his verbis: *Neque vobis durum esse videatur, quod vendidisti me in his regionibus, tamen tandem subiecit non nostro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum.* Quæ cogitatio non solum confortauit eum in arumnis quas est perpessus, verum etiam ad condonandam

fratribus noxam permouit?

TRAC-